

Berichten

Verenigingsverslagen en mededelingen

NEDERLANDSCH TANDHEELKUNDIG GENOOTSCHAP

Jaarverslag 1988

In 1988 werden op 17 maart en 21 oktober respectievelijk de 239e en 240e ledenvergadering gehouden. Het thema van de voorjaarsvergadering was 'Tandheelkunde in ontwikkelingslanden' en de bijeenkomst vond plaats in het Zeister Slot. Het thema werd ingeleid door Prof. Dr. T. Pilot die een globaal overzicht gaf onder de titel: 'Mondgezondheid in ontwikkelingslanden'. De volgende drie sprekers vertelden over hun bevindingen in Afrika: J. E. F. M. Frencken over 'Tandheelkunde in Malawi en Tanzania', Prof. Dr. O. Backer Dirks over 'Fluorideproblemen in Afrika en J. M. van Doorne over 'Het voorkomen en behandelen van noma in Ethiopië'. Daarna gaf Prof. Pilot een indruk van zijn activiteiten bij de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de bijeenkomst werd besloten met een voordracht van de voorzitter van de stichting 'Dental Health International Nederland' (DHIN), A. Ch. H. M. Veraart. Aan hem werd namens de leden van het Genootschap – een gift van f 10.000, – overhandigd om het belangrijke werk van de stichting DHIN te steunen.

De najaarsvergadering, gehouden in de Flevohof te Dronten, stond in het teken van de toekomst van de tandheelkunde en had het karakter van een werkvergadering. Op basis van een door Dr. G. J. Truin (Katholieke Universiteit te Nijmegen) ontwikkeld computermodel – waarmee het gedrag van de tandheelkundige gezondheidszorg in de toekomst kan worden gesimuleerd – werden, onder leiding van 12 leden, zes thema's in discussiegroepen besproken. In de ochtend stond de vraag 'Welke verschuivingen verwacht u in het totale pakket van de tandheelkundige zorgverlening?' centraal. 's Middags werd gekozen voor drie thema's op sociaal-economisch gebied. In de loop van 1989 zal in het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde verslag worden gedaan van de discussies op deze dag.

In het verslagjaar overleden de leden L. V. Arnold en J. A. M. de Decken, en het buitengewoon lid Prof. Dr. G. J. M. Th. Tonino.

Tijdens de najaarsvergadering werden vijf nieuwe leden geïnstalleerd. Het Genootschap telt daardoor 208 leden, waarvan 40 seniorleden en 13 buitengewone leden.

Dr. A. Groeneveld, 1e secretaris

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR GERONTOLOGIE – SECTIE GERODONTOLOGIE

Aankondiging workshop 'Tandheelkunde in het verpleeghuis' te Nijmegen d.d. 2 mei 1989

Op dinsdag 2 mei a.s. organiseert de *Sectie Gerodontologie* van de *Nederlandse Vereniging voor Gerontologie* in het Gebouw van de Subfaculteit Tandheelkunde (colloquiumkamer, 6e verdieping) van de Katholieke Universiteit, Philips van Leydenlaan 25 te Nijmegen, een 'workshop' met als thema 'Tandheelkunde in het verpleeghuis'. Na een korte inleiding zal er worden gediscussieerd over de vraag wat er zou kunnen worden gedaan aan de knelpunten die worden ervaren bij de tandheelkundige zorgverlening aan verpleeghuisbewoners.

De 'workshop' is toegankelijk voor leden van de vereniging en overige belangstellenden en begint om 20.00 uur. Nadere inlichtingen verstrekt de secretaris van de Sectie Gerodontologie, C. de Baat, Oudelandseweg 78, 2981 BV Ridderkerk (telefoon 01804-24954).

STICHTING VOOR WETENSCHAPPELIJK TANDHEELKUNDIGEN ARBEID

Aankondiging cursus 'Tooth colored restoratives' te 's-Gravenhage d.d. 28 en 29 april 1989

Onder auspiciën van de *Stichting voor Wetenschappelijk Tandheelkundigen Arbeid* geeft Dr. H. F. Albers (Californië, V.S.) in het Haags Congresgebouw op vrijdag 28 en zaterdag 29 april a.s. een tweedaagse cursus getiteld 'Tooth colored restoratives'. Deze cursus – gericht op de algemeen-practicus – omvat vrijwel het gehele toepassingsgebied van composieten en adhesieve cementen. Aan de orde komen onder meer: materiaalkundige en klinische eigenschappen van glasionomeercementen en composieten, de hechting aan glazuur, composietrestauraties al dan niet in het postcaniëne gebied, composiet-fineerrestauraties, indirecte fineerrestauraties en composiet- en porseleinen inlay's. De tweede dag is, met name, gereserveerd voor indirecte technieken. Daarbij worden onder meer de nieuwste keramische technieken, die ook worden toegepast bij het maken van kronen, inlay's en facetten, behandeld. Het is dan ook mogelijk voor één van beide dagen of voor beide dagen in te schrijven.

De inschrijvingskosten (inclusief het boek van Dr. Albers 'Tooth colored restoratives', lunch en pauzeconsumpties) voor beide dagen bedragen voor leden van de Ned. Ver. van Tandartsen f 375, – en voor niet-leden f 445, – en voor één dag resp. f 250, – en f 320, –.

Het van toepassing zijnde bedrag moet wor-

den overgemaakt op postgironummer 25 56 98 ten name van de penningmeester van de Stichting WTA te Roden, onder vermelding van de gewenste dag(en) en van 'Tooth colored restoratives'. Na ontvangst van de betaling wordt een bevestiging toegezonden.

Voor nadere informatie kan men zich wenden tot de secretaris van de Stichting WTA, J. G. Hoogteijling, telefoon 02155-18587.

IVOREN KRUIS

Aankondiging seminar 'Drempels weg bij de tandarts' te Rhenen d.d. 19 mei 1989

In samenwerking met de *Vereniging tot Bevordering der Tandheelkundige Gezondheidszorg voor Gehandicapten* (VBTGG) organiseert het *Ivoren Kruis* op vrijdag 19 mei a.s. in het Ouweland Congrescentrum, Grebbeweg 109 te Rhenen, een seminar getiteld 'Drempels weg bij de tandarts'. De aanvang is 11.15 uur.

Tijdens dit seminar zal aandacht worden gevraagd voor de mondgezondheidsproblemen van geestelijk en/of motorisch gehandicapten. Daarnaast zullen handreikingen worden geboden om de voorlichting aan zowel (ouders van) gehandicapten als aan de hulpverleners zo goed mogelijk te laten verlopen. Het seminar is in eerste instantie bestemd voor medewerkers van het tandheelkundig team, maar ook functionarissen die op enigerlei wijze betrokken zijn bij de gehandicaptenzorg zijn welkom, zodat zij in direct contact kunnen treden met het tandheelkundige werkveld.

Door zes deskundigen zal het woord worden gevoerd onder meer over de structuur en de uitbreiding van de tandheelkundige zorgverlening en voorts zullen voorlichtings- en behandelingsadviezen worden gegeven.

De kosten bedragen voor leden van het Ivoren Kruis of van de VBTGG f 40,00; niet-leden betalen f 65,00 en studenten f 25,00. Nadere inlichtingen worden verstrekt door mevrouw R. Claessens, p/a het Ivoren Kruis, postbus 672, 3000 AR Rotterdam (telefoon 010-411 9075)

NEDERLANDSCHE VEREENIGING VAN ARTSEN-AUTOMOBILISTEN VVA

Aankondiging Jubileumcongres te Maastricht d.d. 26 mei 1989

Op vrijdag 26 mei a.s. viert de *Nederlandse Vereniging van Artsen-Automobilisten* in het Maastrichts Expositie en Congres Centrum (MECC) haar 65-jarig bestaan met het jubileumcongres 'De mens in zijn element' rond het thema 'Milieu en gezondheid'. Behalve de gemeenschappelijke ochtendsessie, die zal worden geopend door de minister van VROM, is er 's middags onder meer een lezingenprogramma voor

tandartsen en kaakchirurgen, waarbij O.M.E. Wikkeling als sessie-voorzitter optreedt. Dit programma ziet er als volgt uit.

Dr. G. J. van Wiggen: De historische ontwikkeling van de cariëstheorie.

Prof. Dr. D. E. Lange (Münster, W.-Duitsland): Erkrankungen des Parodontiums – lokale Entzündungsreaktionen und systemische Implikationen.

Dr. P. J. Slootweg: Tand en tandvlees, grensvlak tussen in- en uitwendig milieu.

Dr. E. C. Combe (Manchester, G.B.): Mercury and health.

Prof. S. Silverman Jr., DDS (San Francisco, V.S.): Update on AIDS oral manifestations.

VVAA-leden en/of hun partners, die niet het congres willen bijwonen, kunnen kiezen uit een drietal speciale excursies, terwijl de dag wordt afgesloten met een feestavond in Fort St.-Pieter.

De prijs voor deelneming aan het congres (inclusief lunch) bedraagt voor leden f 65,00 en voor niet-leden f 95,00. Het inschrijfformulier bevindt zich in het programmaboekje dat met nummer 4 van Arts & Auto (d.d. 4 maart 1989) is toegezonden.

Buitenland

FDI - NMT - IDEA 89

Aankondiging congres en tentoonstelling september 1989 te Amsterdam

In de eerste week van september a.s. vinden in het RAI-Internationaal Tentoonstellings- en Congrescentrum te Amsterdam het 75ste Wereldjaarcongres van de Fédération Dentaire Internationale en de tandheelkundige handelstentoonstelling IDEA 89 plaats, waarvoor de jubilerende Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde – zij bestaat 75 jaar – als gastvrouw optreedt. Er worden meer dan 5.000 deelnemers en ruim 15.000 bezoekers verwacht.

Tijdens de vier dagen durende tentoonstelling IDEA 89 (4-7 september) – onder auspiciën van de FIDE (Fédération de l'Industrie Dentaire en Europe) tonen 500 exposanten op een oppervlakte van circa 18.000 m² hun apparatuur, instrumenten en materialen.

Het wetenschappelijke ochtendprogramma van het zevendaagse FDI-Wereldjaarcongres (2-8 september) is gegroepeerd rond de volgende drie thema's:

- Esthetische tandheelkunde.
- De ouder wordende patiënt.

– Amalgaam in de moderne tandheelkunde.

Gedurende de middaguren zullen deze thema's in verscheidene lezingen nader worden uitgewerkt. Daarnaast zijn er nog een serie symposia en andere bijeenkomsten. Deze omvatten de volgende onderwerpen:

- Preventieve prothetische tandheelkunde.
- Herkenning en preventie van AIDS.
- Communicatietechnieken.
- De toekomst van de tandheelkunde.
- Parodontale zorg.

Naast dit alles worden voor een beperkt aantal deelnemers en tegen een gering aanvullend bedrag nog enkele cursussen gegeven op diverse gebieden van de klinische tandheelkunde.

NMT-JUBILEUMCONGRES 1914-1989

Eveneens in het RAI-congrescentrum (Forumzaal) te Amsterdam vindt op donderdag 7 september a.s. voor tandartsen, mondhygiënist, tandartsassistenten en tandtechnici het driejaarlijks congres van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde plaats.

De NMT – opgericht op 14 februari 1914 – bestaat dit jaar dus 75 jaar en herdenkt dit feit met het houden van een Jubileumcongres, een receptie van het hoofdbestuur in het Rijksmuseum en een galafeest in het Concertgebouw.

Het congres heeft als thema: 'Veranderingen in de tandheelkundige zorg' en het programma vermeldt de volgende sprekers:

Dr. G. J. Truin: Prognose mondgezondheid in de negentiger jaren.

Mr. A. H. Hoogendijk: Prognose mondgezondheidszorg in de negentiger jaren.

Dr. H. H. Tan (tandarts), mw. C. Jongbloed-Zoet (mondhygiënist), mw. C. van de Honing (tandartsassistent) en B. van Luyk (tandtechnicus): Consequenties voor de zorgverlener.

J. van der Wilk: Consequenties voor de zorgvrager.

P. Hanedoos: Consequenties voor het NMT-beleid.

Tot slot vat Prof. Dr. C. O. Eggink de congresdag samen en geeft hij een nabeschuiving.

Ook vermeldt het programma nog de uitreiking van de J. G. Schuiringa-prijs.

Inschrijving kan geschieden door gebruikmaking van het inschrijfformulier dat is bijgesloten bij het Nederlands Tandartsenblad 1989 5.

POSTACADEMISCH ONDERWIJS TANDHEELKUNDE

Cursussen in de maand mei

Hieronder volgt een herinnering aan de cursussen die in de maand mei onder auspiciën van het Orgaan Post-Academisch Onderwijs Tandheelkunde, worden gegeven. Voor uitvoerige informatie wordt op deze plaats verwezen naar het 'blauwe' *Kursusprogramma 1988/1989*.

RUG¹⁾ Angstbestrijding, 18 mei 1989.

ACTA Conflictbeheersing, 19 mei 1989.

ACTA Kind en tandarts; eens bang, altijd bang? 26 mei 1989.

ACTA²⁾ Homeopathie in de tandheelkunde, 26 mei 1989.

¹⁾ Van Oudheusden Dental bv, Leeuweriklaan 2, Zeist.

²⁾ Onder auspiciën van de Ned. Ver. van Homeopathische Tandartsen.

KLINISCHE AVOND VOOR TANDARTSEN TENIJMEGEN

Aankondiging programma 18 mei 1989

Op donderdag 18 mei a.s. zal een klinische avond worden gehouden in de collegezaal (nummer 55) van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heydendaal te Nijmegen.

Aanvang 20.00 uur precies.

Thema: *Esthetiek*.

Programma

Prof. Dr. F. P. G. M. van der Linden: Orthodontische aspecten.

J. Roeters: Composiet.

N. Postema: Prothetische aspecten.

Prof. Dr. H. H. Renggli: Parodontale aspecten.

GEZONDHEIDSRAAD

Advies Permanente Commissie Aids

Op 23 februari 1989 heeft een meerderheid van de *Permanente Commissie Aids* van de Gezondheidsraad de bewindslieden van WVC geadviseerd een groot, landelijk onderzoek naar de verspreiding van het AIDS-virus te stellen. Het onderzoek zou anoniem moeten worden uitgevoerd met bloed dat al voor andere doeleinden wordt afgenomen van ziekenhuispatiënten, zwangere vrouwen en pasgeborenen, bezoekers van poliklinieken voor geslachtsziekten en van drugsconsultatiebureaus.

Er is te weinig bekend van de mate van verspreiding van de HIV-infectie onder de Nederlandse bevolking. Het meeste onderzoek is tot nu toe verricht onder personen uit enkele zogenaamde risicogroepen. De uitkomsten van deze onderzoeken geven wel enig idee over hoe het met de epidemie is gesteld, maar onvoldoende. Dat komt omdat deelname aan deze onderzoeken vrijwillig is.

Er is verder informatie beschikbaar over de verspreiding van HIV-infectie onder twee groepen mensen die niet bij voorbaat tot een risicogroep behoren: bloeddonoren en zwangeren. Per jaar worden in ons land 700.000 bloeddonaties op besmetting met HIV bekeken. Tekenen van besmetting doen zich slechts in 0,003% van

deze bloedmonsters voor. Maar ook dat zegt niet alles.

Het beeld van de mate van verspreiding van de HIV-infectie kan worden verbeterd door een groot, anoniem onderzoek, dat bij tijd en wijle moet worden herhaald. In Nederland zijn vele bloedmonsters beschikbaar die om andere medische redenen zijn afgenomen. De meerderheid van de commissie stelt voor onder deze bloedmonsters een steekproef te nemen en te testen op HIV. Bezwaar is echter dat de betrokkenen geen toestemming kunnen geven en dat is in strijd met het juridische beginsel van zelfbeschikking. De meerderheid van de commissie vindt evenwel dat het algemene belang voor de volksgezondheid zwaarder moet wegen dan dit bezwaar. Met de verkregen informatie kan een betere schatting worden gemaakt van het aantal AIDS-patiënten dat voor de toekomst te verwachten valt.

De minderheid van de commissie onderschrijft dat een goed inzicht in de epidemie nodig is. Deze leden menen echter dat de gegevens uit de huidige onderzoeken voorlopig voldoende houvast bieden.

Het advies van de Permanente Commissie Aids is te verkrijgen bij de Gezondheidsraad, postbus 90 517, 2509 LM 's-Gravenhage.

PROMOTIE

P. J. J. M. Plasmans

Op donderdag 19 januari 1989 promoveerde de heer P.J.J.M. Plasmans tot doctor aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen op een proefschrift getiteld: 'The extensive amalgam restoration'.

Promotor was Prof. Dr. A.F. Käyser, terwijl Dr. M.A. van 't Hof en Dr. Ir. M.M.A. Vrijhoef als co-referenten optraden.

P. R. Mezger

Op donderdag 26 januari 1989 promoveerde de heer P. R. Mezger tot doctor aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen op een proefschrift getiteld: 'Corrosion behaviour of dental casting alloys'.

Promotoren waren Prof. Dr. A. F. Käyser, Prof. E. H. Greener (hoogleraar aan de Northwestern University te Chicago, V.S.) en Prof. Dr. F. C. M. Driessens, terwijl Dr. Ir. M. M. A. Vrijhoef en Dr. A. L. H. Stols als co-referenten optraden.

Ir. J. M. van der Zel

Op donderdag 2 maart 1989 promoveerde de heer Ir. J. M. van der Zel tot doctor aan de Universiteit van Amsterdam op een proefschrift getiteld: 'High-temperature behavior of palladium-based dental alloys'.

Promotor was Prof. Dr. C. L. Davidson.

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland.

* Eerste vermelding

1989

Binnenland

Vrijdag 21 april

3e Des Indes-beraad, Ned. Ver. voor Orale Implantologie, Hotel des Indes, Lange Voorhout, Den Haag. Thema: 'De overkappingsprothese' (Dr. H. W. Denissen). Inl. H. Strooker, tel. 023-27 73 88.

* Maandag 23 - vrijdag 27 april

Instrumentatievakbeurs voor gezondheidszorg, wetenschap en industrie 'Het Instrument', Jaarbeurs, Utrecht.

Vrijdag 28 - zaterdag 29 april

WTA-cursus 'Tooth colored restoratives' (H. F. Albers, V.S.), Nederlands Congresgebouw, Den Haag. Inl. J. G. Hoogteijling, Heideweg 9, 3768 BA Soest (tel. 02155-18587).

* Dinsdag 2 mei

Workshop 'Tandheelkunde in het verpleeghuis', Sectie Gerodontologie Ned. Ver. voor Gerontologie, Gebouw Tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Nijmegen. Aanvang 20.00 uur. Inl. secr. C. de Baat Oudelandseweg 78, 2981 BV Ridderkerk (tel. 01804-24954). (Zie ook rubriek Verenigingsverslagen en mededelingen.)

Vrijdag 12 mei

Dr. G. J. van Hoytema Stichting Twente: cursus 'Endodontie'. Inl. secr. postbus 89, 7500 AB Enschede (tel. 053-89 24 09, tussen 8.30 en 11.30 uur).

Woensdag 17 - vrijdag 19 mei

3rd International congress on Preprosthetic Surgery, Musis Sacrum, Arnhem. Inl. Dr. P. J. W. Stoeltinga, postbus 879, 6800 WA Arnhem.

Donderdag 18 mei

Klinische avond voor tandartsen in de collegezaal (nummer 55) van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal, Nijmegen. Aanvang 20.00 uur.

* Vrijdag 19 mei

Seminar 'Drempels weg bij de tandarts', Ivoren Kruis i.s.m. Ver. tot Bev. der Tandheelkundige Gezondheidszorg voor Gehandicapten, Ouweland Congrescentrum, Grebbeweg 109, Rhenen. Inl. mw. R. Claessens, tel. 010-411 9075). (Zie ook rubriek Verenigingsverslagen en mededelingen.)

* Zaterdag 20 mei

Stichting Four Handed: 3e Landelijke Ontmoetingsdag voor tandarts-assistenten, De Flint, Amersfoort. Inl. Stichting Four Handed, tel. 055-22 31 54.

Dinsdag 23 mei

Studie-avond Ned. Ver. van Homeopathische Tandartsen, Beatrixgebouw, Jaarbeurs, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 27 mei

Symposium 'Aspecten van moderne anesthesiologie en intensive care'. Sprekers; Dr P. C. Makkes, Mw. Drs. E. C. M. Bouvy-Berends. Thema: 'Tandarts trekt en anesthesist'. Jaarbeurs, Utrecht. Aanvang 9.30 precies. Inl. Dr. F. M. Werner (tel. 080-569911); Mw. Drs. E. C. M. Bouvy-Berends.

* Zaterdag 27 mei

Voorjaarsvergadering Ned. Ver. voor Endodontologie. ACTA, Louwesweg 1, Amsterdam-Slovertvaart. Onderwerp: Biologische aspecten van chirurgische endodontie. Inl. secr. R. Fransman, Comeniusstraat 441, 1065 BV Amsterdam (tel. 020-17 43 69).

* Maandag 29 mei - vrijdag 7 juli

Basiscursus Acupunctuur, Hwa To Acupuncture Centre, Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Inl. mw. Y. ten Hoeve, tel. 050-633037/638000.

Dinsdag 30 mei

Stichting Voeding Nederland: symposium 'Voedselveiligheid; van teelt tot consument'. Jaarbeurscongrescentrum, Utrecht. Inl. mw. L. A. Meulenbroek-van Wezel, Groenestein 9, 9301 TP Roden (tel. 05908-16043).

* Dinsdag 6 juni

Klinische avond voor tandartsen in het Ignatiusziekenhuis te Breda. Onderwerp: De sinus maxillaris. Aanvang 20.15 uur. Inl. K. van Keimpema, Stationsstraat 44, 5121 ED Rijen (tel. 01612-3711/4756)

Maandag 12 - vrijdag 23 juni

Danish Dental Association: cursus 'Oral pathology' (Prof. J. J. Pindborg), Kopenhagen, Denemarken.

Zaterdag 2 - vrijdag 8 september

77e Wereldjaarcongres F.D.I., annex jubileumcongres NMT en IDEA-vakbeurs, Internationaal Congrescentrum RAI, Amsterdam.

Vrijdag 8 - zondag 10 september

1e Int. congres Ned. Ver. voor Orale Implantologie, Mariott Hotel, Amsterdam. Inl. H. Strooker, tel. 023-27 73 88.

* Zaterdag 16 september

Cursus 'De open beet' (orthodontische en kaakchirurgische aspecten), afd. Mond- en kaakchirurgie en afd. Orthodontie KUN. Inl. mw. J. Koot, congresbureau KUN, postbus 9111, 6500 HN Nijmegen.